

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izveniš nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži ~~stanje~~ za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 12.302.

Spomenica opozicijskih šefov.

Šefi opozicijskih strank, gospodje Radić, Pribičević in Joca Jovanović so izročili g. Davidoviču spomenico, v kateri utemeljujejo, zakaj se mora ustanoviti enoten demokratični klub in v kateri navajajo tudi program novega kluba. V tej spomenici pravijo gospodje opozicijski šefi, da bodo izboljšali upravo, izvedli davčno izenačenje, uveljavili na vseh poljih demokracijo, povečali pravice oblasti in rešili gospodarsko krizo. Skratka, program, ki ga vsi želimo in ki ga zna vsak jugoslovanski državljan že par let na pamet, je v spomenici opozicijskih šefov še enkrat naveden.

Naravno, da zato spomenica sama ni mogla vzbuditi v javnosti nobenega posebnega utisa, ker je pač javnost že vseh programov sita in zahteva samo dejanja. Veliko vprašanje pa je, če bo mogla nova koalicija dati to, kar obljublja. Tako n. pr. niti najmanj ne dvomimo, da sta se mogla gg. Radić in Pribičević sporazumeti glede izenačenja davkov. Oba sta prečana in tako Radićeva ko Pribičevićeva stranka ima svojo silo le v prečanskih krajih. Čista drugačno stališče pa zavzema v davčnem vprašanju demokratska stranka, ki je izrazito srbijanska stranka. Zato bo mogoče govoriti o davčnem izenačenju šele takrat, ko bo javnosti predložen čisto izdelan načrt državnega izenačenja in ko bo javnost vedela, da je na ta načrt pristala tudi demokratska stranka. Dokler pa se to ne zgodi je vse govorjenje o davčnem izenačenju samo govorenje, od katerega bodo imeli prečani samo tako malo, kakor pa so imeli od vseh drugih obljub o davčnem izenačenju.

Ravno tako tudi vse ostale obljube opozicijskih šefov ne morejo javnosti zadovoljiti. Kakšna bo n. pr. demokracija, ki jo bosta skupaj uveljavljala g. Radić in Pribičević? Ko je bil g. Pribičević na vladi, je uveljavljal tako demokracijo, da mu je Radić ves čas očital batinaštvo in nasilstvo. In ko je bil na vladi g. Radić, je zmanjkalo tisku g. Pribičevića besed, da bi dovolj ostro obsodil Radićevo demokracijo. Zato bi mogla gospoda Radić in Pribičević sedaj, ko sta se baje popolnoma sporazumela, tudi povedati za kakšno demokracijo sta se odločila in v čem sta izpremenila svoje dosedanje stališče. A ne samo to. Oba bi morala tudi dokazati, da sta se v resnici poboljšala in da ne bosta več demokracije preganjala, kakor sta delala včasih.

Gospodje opozicijski šefi nadalje obljubujejo povečanje pravic oblasti. V čem bo to povečanje? Ali nameravajo spremeniti sedanji zakon o oblastnih samoupravah, ali mislijo celo izpremeniti ustavo, da bo konec deljene suverenosti in parcelirane Hrvatske? Za kaj so se torej gospodje odločili? Tu treba jasnosti, da bo vedela javnost pri čem da je. Par običajnih fraz namreč ne zadostuje.

V svoji spomenici govorijo gospodje opozicijski šefi tudi o partizanstvu. Ta del spomenice je nedvomno najmanj resen in najmanj prepričljiv. Saj vendar ves svet ve, da snujejo gospodje opozicijski nov blok samo vsled tega, da pomagajo zopet svojim partijam na noge in da je vendar znano, da se vrši ves boj med demokrati in radikali ravno zaradi policijskega ministrstva.

Cela kopica lepih besedi in praznih obljub, to je vsa vsebina opozicijske spomenice. Vrh tega pa so vse te obljube tako nejasne, da je daleč vidno, kako so vse te lepe besede samo kuliserija, za katero se skriva želja po vla-

Demokratski ministri odklanjajo predlog opozicijskih šefov.

Beograd, 24. oktobra. Včerajšnji dan je v Beogradu potekel mirno in pričakovano seje Demokratske zajednice, od katere je po splošnem mnenju političnih krogov zavisen nadaljni razvoj naše notranje politike.

Velja Vukičević ni bil včeraj cel dan v Beogradu. Odpeljal se je že zgodaj zjutraj z avtomobilom v beograjsko okoličje. Pri demokratih in zlasti še pri demokratskih ministrih je bila opaziti posebna živahnost po konferenci, ki so jo imeli z Marinkovićem. Na tej konferenci so ministri razpravljali, kako stališče naj zavzamejo na odločilni torkovi seji demokratskega kluba. Vsi so se strinjali v tem, da je predlog Radića, Pribičevića in Jovanovića o ustanovitvi skupnega demokratskega bloka za Demokratsko zajednico nesprejemljiv. Kot glavni razlog proti sprejetju tega predloga navajajo osebo Stjepana Radića, ki po njihovem mnenju ne daje nikakega jamstva, da bi ta blok ostal kompakten. Nadaljni ugovor, ki ga navajajo demokratski ministri, se nanaša na oni pasus pisma, v katerem se obsoja volilni teror. Ministri pravijo, da je bilo to vprašanje že razčiščeno v verifikacijskem odboru in da se sedaj ne more zopet začeti diskusija o tem vprašanju, tem manj, ker za delo vlade odgovarjajo ne samo radikali, ampak tudi demokratski ministri in preko njih demokratska stranka. Zmernejši demokratski krogi so prepričani, da se bo našel tak izhod, da bosta zadovoljni obe struji v klubu. Ti krogi poudarjajo, da je tedaj kompromis med Davidovićem in demokratskimi ministri neobhodno potreben, ker bi sicer neizogibno prišlo do razcepa stranke, kar pa je obsojito treba preprečiti.

Davidović je imel včeraj več sestankov s prijatelji in razpravljal z njimi o

seji, ki se bo vršila v torek. Misli se, da bo torkovo sejo otvoril Spah ali dr. Ribar, ker bo Davidović odklonil, da bi predsedoval, prvič zato, ker je podal ostavko na predsedniški položaj in drugič zato, ker se sam želi udeležiti diskusije. Po otvoritveni seji bo prečitano pismo, ki ga je Davidović prejel od Radića, Pribičevića in Jovanovića, in nato naj bi imel Davidović velik političen govor, v katerem bi navedel vse razloge, ki so ga vodili, da s svojimi prijatelji podpre akcijo za ustanovitev demokratskega bloka, nadalje koristi, ki se lahko pričakujejo od tega bloka. O tem bi se razvila obširna diskusija, ki bi se raztegnila najbrž še na sredo. Potem bi Davidović zahteval, da se o tem predlogu glasuje poimensko.

Demokratski ministri pa žele, da bi bil potek te seje drugačen. Zahtevali bodo, da naj takoj po otvoritvi seje povzame besedo Marinković in razloži poglede na politično situacijo in pojasni rezultat zadnjega kompromisa z radikali in pa vse koncesije, ki se dajo demokratom v resoru ministrstva notranjih del. Demokratski ministri mislijo, da naj bi se po Marinkovićevem govoru dal na glasovanje predlog ali naj se ostane v koaliciji ali ne, in le tedaj, ako bi klub sklenil, da se prekine koalicija, bi se glasovalo za ustanovitev demokratskega bloka.

Včeraj se je v političnih krogih mnogo omenjala možnost novih volitev, zlasti po izjavi dr. Korošca, ki je na to namigaval. Tudi demokratski ministri so govorili včeraj, da je mnogo izgleda za to, da bi se sedanja komplicirana situacija rešila z novimi volitvami, ki bi jih po njihovem mnenju zopet vodila Vukičević in Marinković, ako bi se ta ločil od demokratskega kluba.

SOVJETSKI DELEGAT NOSOV V BEOGRADU.

Beograd, 24. okt. Tiskovni oddelek ministrstva zunanjih poslov je izdal včeraj to-le poročilo: V nekem jutranjem prestolniškem listu je izšla informacija, da je prispel v Beograd Vasilije Nosov, delegat sovjetske vlade, z namenom, da stopi v pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in sovjetsko Rusijo. Pooblaščenim smo izjaviti, da nam je misija Nosova popolnoma neznana in da ni bilo nikakih pogajanj in razgovorov. Informacija tega lista je torej, kolikor se nanaša na našo vladu, povsem izmišljena.

SKUPŠČINA BEOGRAJSKIH NOVINARJEV.

Beograd, 24. oktobra. Včeraj je bila redna skupščina beograjske sekcije JNU in je bila sprejeta resolucija, v kateri je rečeno, da skupščina nadaljuje započeto akcijo v Brodu in da konstatira popolno soglasje in enodušnost beograjskih novinarjev v vseh vprašanjih, ki se tičejo novinarskega stanu. Skupščina sprejme poziv ostalih sekcij, da pošlje svoje delegate na dogovor z delegati teh sekcij. Svojim delegatom nalaga dolžnost, da

di Samo da gospodje opozicijski šefi nimajo poguma, da bi to željo tudi odkritosrčno povedali.

Ze davno so minili v Jugoslaviji časi, ko so lepe besede zamamljale javnost, zato pa tudi opozicijska spomenica ne bo imela nobenega drugega učinka, ko da je povečala število neizpolnjenih obljub in programov.

upoštevajo sprejete sklepe in da zahtevajo čim skorajšnje sklicanje kongresa in da zastopajo stališče, da mora biti nova centralna uprava sestavljena tako, da bo zajamčeno njeno pravilno poslovanje v interesu Udruženja. Novi upravi se nalaga dolžnost, da pripravi predloge za izpremembo statuta v soglasju z interesi stanu.

Na skupščini so sodelovali člani obeh beograjskih sekcij. Sprejeta je bila resolucija o tiskovnem zakonu, o gradnji »Novinarskega doma« v Beogradu, o preganjanju novinarjev itd. Na koncu je bila izvoljena nova uprava. Za predsednika je izvoljen Dragiša Lapčević, za podpredsednika Predrag Milošević in Juraj Banjac, za sekretarja Dragomir Milovanović in Milan Vladislavljević in za blagajnika Živojin Vidaković.

PRINC KOROL PRAVI, DA SE NE NAMERAVA POVRNITI V RUMUNJO.

Pariz, 24. oktobra. Bivši rumunski prestolonaslednik Karol v intervjuu odločno demantira, da bi se pripravil na povratek v Rumunijo. Istotako zanika princ Karol verzijo, da se je sestal s svojimi prijatelji iz Rumunije in odklanja očitke, da vzruže stike s svojimi pristaši. Karol navaja, da se noče mešati v interna rumunska vprašanja in da bo ostal zvest dani obljubi. Le tedaj, ako bi ga narod pozval, bi se odzval takemu pozivu. Potemtakem se ne more govoriti o kakem nameravanem prevratu. Edino, kar bi bilo mogoče, bi bil povsem legalen povratek Karola na prestol.

Vlada si zasigurala muslimane.

NOVI KOMISAR IMENOVAN ZA SARAJEVO.

Sarajevo, 24. okt. Včeraj dopoldne je prejel veliki župan v Sarajevu brzojavke predsednika vlade Vukičevića, s katero se odreja, da se zamenja sedanji komisar mestne občine sarajevske in njegov pomožni svet. Za novega komisarja je postavljen Ethen Bičagdzic, trgovec iz Sarajeva. Mesta v pomožnem svetu so razdeljena tako, da imajo muslimani 14, radikali 10, davidovičevci 2 člana.

Danes prevzame Bičagdzic posle mestnega komisarja sarajevske občine. V Sarajevu se je ta vest brzo razširila in naletela na raznovrstne komentarje. Znano je, da so radikali dolgo let energično insistirali na tem, da obdrže v svojih rokah mestno občino. Kakor se doznava iz muslimanskih krogov, so se vodila pogajanja med Vladom Andrićem in dr. Spahom o tem vprašanju v soboto ves dan. Delegati sarajevskih radikalov, ki so odšli v Beograd, da se pogajajo o ureditvi vprašanja komisarijata, niso uspeli in se ni nobena njihova želja upoštevala.

Ta koncesija muslimanom se spravlja v zvezo z aktualno politično situacijo.

JUTROVSKE IZMIŠLJOTINE GLEDE ZBORNICNIH VOLITEV.

Na včerajšnji seji volilne komisije za zbornične volitve je ugotovil predsednik sedni nadsvetnik Levičnik, da so poročila tiska SDS o razveljavitvi list ne-resnična in bo zato poslal »Jutru« popravek. Nadalje je g. predsednik konstatiral, da ima g. Mesarič obrtni list že od leta 1920. in so torej tudi v tem oziru vesti »Jutra« brez podlage.

SPORAZUM MED JUGOSLAVIJO IN CUNARD LINE IN HOLLANDSKIM LLOYDOM — DOSEZEN.

Rim, 24. oktobra. Informativna agencija javlja, da je dosežen sporazum med Jugoslavijo, družbo Cunard Line in holandskim Lloydom o ustanovitvi nove parobrodne družbe, ki bo vzdrževala potniški in blagovni promet med Dalmacijo in Južno Ameriko. — Ta družba ima temeljno glavnico 250 tisoč funtov šterlingov. Prvi parnik »Carica Milica« se že gradi v angleški ladjedelnici.

Na koncu svojega interviewa Karol

HAJDUK—SPARTA 3 : 0.

Sarajevo, 24. oktobra. Nogometna tekma Hajduk : Sparta se je končala z rezultatom 3 : 0.

BEOGRAJSKE TEKME.

Beograd, 24. oktobra. Tekma med Jugoslavijo in Jedinstvom je dala rezultat 2 : 1, med Slavijo in Buskom 1 : 1.

NEMSKA IN NORVEŠKA REPREZENTANCA 6 : 2.

Altona, 24. oktobra. Tekma med nemško in norveško reprezentanco se je končala z izidom 6 : 2.

ČEHOSLOVAŠKA—ITALIJA 2 : 2.

Praga, 24. oktobra. Reprezentativna tekma med Čehoslovaško in Italijo se je končala z rezultatom 2 : 2.

REZULTATI ZAGREBSKIH TEKEM.

Zagreb, 24. oktobra. Včeraj so se vršile tele nogometne tekme: Gradjanski—Derby 6 : 0, Croatia—Victoria 4 : 0, Concordia—Železničarji 4 : 1, Sparta—Tipographia 3 : 0, Slaven—Makabi 3 : 0, Atena—Sava 2 : 0, Slavija—Poštariji 5 : 0, Sloga—Borongaj 3 : 0, Olympia—Croatia 2 : 1, Peki—Zagrebski sportni klub 3 : 2, Ferrara—Amaterji 1 : 0.

Na tisti čas sem se spomnil ko sem v
truc čital polemiki odslavek, v katerem
bilo rečeno da je Krek začetkom vojs
molčal, ker tako, kot bi hotel, ni smel, ta
pa kot bi bil primoran, ni hotel govo
Zelo zgrešeno se mi zdi, da se pri nas
političnih bojih vale napake in pogrške,
so bile storjene začetkom vojske, na se
nje stranke in to s stališča, kot da bi
že začetkom vojske vedelo z gotovostjo ko
šen bo konec in kakšne posledice kon
Saj se je moglo šele proti koncu vojske s
titi na razpad Avstrije in računati na n
rebitno rojstvo Jugoslavije. Voditelji iz
danih časov so, ali pomrli, ali pa so
umaknili v politična zatišja; deloma pa so
že med vojno preorijentali. Sile, ki jih
dimo danes na politični pozornici, so si
daj šele delale pot in pri tem, za teda
čase ogromnem delu, vplivale na mišlje
in delovanje tedaj vodečih mož, kolikor
bili na obeh straneh nekateri izmed teh r
sploh nepristopni za vpliv mladih.

Dnevne vesti

— Kako se briga država za važne ustanove. Oblasni odbor sarajevske oblasti je nakazal kot subvencijo za naučne svrhe 15 tisoč dinarjev, sarajevska občina 40.000 dinarjev, država sama pa plača samo plače in izda le semtertje manjše vsote za izdržavanje raznih preparatov.

— Kongres jugoslovenskih dobrovoljcev v Chicagu. Iz Chicaga poročajo: Nedavno se je vršil v Chicagu kongres jugoslovenskih dobrovoljcev. Na kongresu je bila sprejeta resolucija, ki pravi med drugim: »Vse obljube, dane dobrovoljcem v dnevih težke preizkušnje so pozabljene. Ugotavljamo, da nas jugoslovenske vlade zaposlavljajo in ignorirajo. Država, za katero so prelivali dobrovoljci kri in žrtvovali življenje, se nam po krivdi svojih upravnih organov ne oddolži. Kongres smatra, da je v državnem in nacionalnem interesu, da se vprašanje dobrovoljcev iz Amerike in Kanade čimprej pravično reši, zato energično protestira zoper dosedanje ignoriranje in zahteva od beogradske vlade, da se za dobrovoljsko vprašanje zainteresira in da omogoči tisočim dobrovoljcem povratek v domovino. Kongres dobrovoljcev ne prosi milosti, temveč zahteva pravico.

— Likvidacija treh poštnih direkcij. Poštne direkcije v Beogradu, Splitu, in na Cetinju imajo po odredbi ministrstva pošte in brzojava do dne 1. aprila 1928 likvidirati.

— Higijenski kurz za zdravnike balkanskih držav priredi z odobrenjem ministrstva za narodno zdravje higijenska sekcija Zveze narodov v Zagrebu. Tečaj se otvori začetkom meseca decembra ter bo trajal 7 mesecev. Udeležili se ga bodo tudi zdravniki iz Češkoslovaške, Poljske in Madjarske.

— Avtomatična centrala v Sarajevu. Ustrezajoč želji sarajevskih gospodarskih krogov bo vzpostavilo ministrstvo pošte in brzojava v kratkem v Sarajevu avtomatično telefonsko centralo. Kompletna centrala se naroči na račun reparacij iz Nemčije.

— Veliko protestno zborovanje radi komit-skih vpadov. Te dni se je vršil v Kratovu v Srbiji velik protestni meeting proti komit-skim zločinom. Na zborovanju, ki se ga je udeležilo nad 4000 oboroženih seljakov, je bila sprejeta obsežna resolucija. Po zborovanju so hoteli seljaki prekoristiti bolgarsko mejo ter se osvetiti za komitske zločine. Oblasli so jih le s težavo pregovorile in od pohoda odvrgle.

— Madjarsko gledališče v Somboru. V Somboru se otvori dne 29. t. m. madjarsko gledališče.

— Zanimivi podatki iz statistike o zagreb-skih židih. Iz pravkar izdanega letnega poročila zagrebške židovske verske občine po-seznamo sledeče podatke: Letu 1926 je bilo v Zagrebu rojenih 73 židovskih otrok (32 moškega, 41 pa ženskega spola). Od novoro-jencev sta umrla samo dva. — Vsega skupaj pa je umrlo leta 1926 v Zagrebu 84 ži-dov. Število porodov v zadnjem času pada: Leta 1923 je znašalo 91, leta 1924 107, leta 1925 95, leta 1926 pa samo 73. Skoraj v istem razmerju pa je padla tudi mortaliteta. — Leta 1926 je izstopilo v Zagrebu iz židov-ske vere 14 oseb (10 ženskih in 4 moški), prestopilo je pa v istem času v židovsko vero 11 oseb.

— Zagreb postavi spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju. Udrženje rezervnih oficir-jev, sekcija Zagreb, je sklenila, postaviti v Zagrebu spomenik kralju Petru I. Osvobo-ditelju.

— Ustanovitev krajevne organizacije Rde-čega križa v Rajhenburgu. Na pobudo gg. župnika Tratnika in župana Frana Vraneti-ča se je 16. t. m. ob 9. uri vršila ustanovna skupščina krajevnega odbora Rdečega križa v trgu Rajhenburg. Velika dvorana »Izobra-ževalnega društva« je bila polna kmečkega prebivalstva. Po otvoritvi skupščine je pre-daval tajnik oblasnega odbora g. Ivan Mal-narič o ustroju, delovanju in ciljih organiza-cije. Njegovemu predavanju so sledili, poslu-šalci z največjo pozornostjo. Pred volitvami je g. župnik v vznešenih besedah očrtal po-nem Rdečega križa v mirnem času ter bodril navzoče, da se oklenejo te človekoljubne or-ganizacije. Po tolmačenju in sprejetju pravil so se vršile volitve. Za predsednika je bil soglasno izvoljen g. župnik Josip Tratnik, v odbor pa g. Fran Vranetič, župan trga Raj-henburg, in vsi gg. župani sosednjih občin. Članarino je plačalo takoj 30 članov. Gg. žu-pani bodo v svojih občinah nabirali člane in upamo, da se bo število članov znatno po-množilo. Mladi organizaciji želimo pri nje-nem človekoljubnem delovanju najboljših uspehov. Krajevni odbor v Rajhenburgu je šesta organizacija Rdečega križa na lepem Posavju od Ljubljane do Brežic. Prepričani smo, da tudi Sevnica in Radeče ne bosta ho-tela zaostati za svojimi sosedi. Potem bo na Posavju organiziran močan kader člove-koljubnih samaritanov.

— Za A. Gabronov spomenik so nadalje darovali: Mlinar Anton, Zlatar 50 Din; Golob Roža, Vuzenica 15; Lavrica Ferdo, Ljubla-na 20; dr. Kotnik Janko 20; Franc Blaž 10; Terček Alojzij 20; dr. Kravina Luka 20; dr. Rado Kušej 50; Jost Tomo, Ljubljana 20; Re-bernik Jakob, Celje 50; Moretti Josip, Jese-nice 10; Gregorič Josip, Rogatec 10; Toff Gašper, Ljubljana 10; Regovec Jože, Jesenice 10; dr. Lamb. Ehrlich, Ljubljana 40; Trobe Ivan, Jesenice 15; Kalan Josip, Skofja Loka 50; Simon Rudolf, Tolsti vrh 20 Din; č. gg. Sturm Anton, Smihel pri Pliberku 5 šil, in Vintar Josip 5 šil.

— Rudarji, ki se vračajo iz Nemčije v do-movino, naj takoj po svojem prihodu v do-movinski kraj priglasiyo svoj prihod nem-skemu rudarskemu uradu preko konzula-ta v Düsseldorfu s prošnjo, da se jim zagotovi izplačevanje rent tudi po repa-triaciji v domovino. Prijavi naj priključujejo pooblastilo, glaseče se na konzulat, kateri jim bo pripadajočo rento redno pošiljal v kraj njihovega bivališča. — Mestni magistrat Ljub-ljanski.

— Loterija društva »Trgovska akademija«. Dne 30. oktobra t. l. se zaključila loterija društva »Trgovska akademija« v Ljubljani. Ker precejšnje število onih, ki so srečke za to loterijo prejeli, še ni nakazalo kupnine po 10 Din za vsako srečko, opozarjamo, da store to nemudoma, najkasneje do 27. okto-bra, ko društvo zaključuje evidenco srečk, ki pridejo v poštev za dobitke. Razpečevalce prosi društvo, da mu pošljejo izkupiček za prodane srečke ter obenem na položnici ali pa z dopisnico naznanijo serije in številke razpečanih srečk. Ako društvo teh podatkov pravočasno ne dobi, bo smatralo, da so plačane srečke najnižjih serij in števil, razpe-čevalci pa bodo odgovorni društvu in kup-cem. Preostalih nerazpečanih srečk ni tre-ba vračati, temveč zadostuje obvestilo po dopisnici, katera serija in številka ni pro-dana. Do istega termina 27. oktobra spre-jema društvo se naročila, toda le proti vpo-siljati kupnine po 10 Din od srečke. Kdor še nima srečke, naj jo takoj naroči. Ta lote-rija nudi najugodnejše pogoje, ker stane srečka le 10 Din, dočim je dobitkov 885 od 50 do 100.000 Din. Izkušnja kaže, da so ime-li pri loterijah največjo srečo baš oni, ki so kupili srečko šele na zadnje na prigovar-janje.

— Iz prosvetne službe. Imenovani so: abs. filozof Franc Štancar za začasnega učitelja na gimnaziji v Kočevju, abs. fil. Rajko Kan-duč za začasnega učitelja na gimnaziji v Ptuj, dr. Hubert Pehani za suplenta na gimnaziji v Ptuj, Bogomir Stupan za sup-lenta na drž. realki v Mariboru, Ivan Zabkar za III. drž. gimnazijo v Ljubljani, Fran Ce-tina za suplenta v Murski Soboti, Marija Perpar za supletinjo na drž. realki v Ma-riboru.

— Iz državne službe. Pisar ministrstva za socialno politiko Albert Bizjak je imenovan za sekretarja istega ministrstva. — Za urad-nici podružnice državne hipotekarne banke v Ljubljani sta imenovani Franja Širišta, doslej uradnika državne soline v Kreki in Franja Kramar, doslej uradnika pri direk-ciji drž. železnice v Ljubljani. — Blagajnik fi-nančne delegacije v Ljubljani Janko Pogač-nik je trajno upokojen.

— Prebivalstvo Francije narašča. Franco-sko ministrstvo dela je izdalo statistiko o gi-banju prebivalstva. Po podatkih statistike presega število novorojencev v drugem tri-mestru število novorojencev v isti dobi lan-skega leta za 14.539. V drugem četrtletju 1927 je bilo namreč rojenih v Franciji 32.400 otrok napram 14.861 v drugem četrtletju lan-skega leta. Francoski listi ugotavljajo, da je pripisovali ta porast padcu mortalitete.

— Zvišanje stanovanjske najemnine v Moskvi. Kot poroča berlinski »Kult«, na-merava sovjetska vlada zvišati stanovanjsko najemnino. Za zvišanje ne bodo merodajni samo dohodki družinskega poglavarja, tem-več se bodo upoštevali tudi dohodki ostalih rodbinskih članov. Iz povsoka so ustvari fond za zgradbo novih stanovanjskih hiš.

— Bivši cesar — Viljem se pritožuje. Biv-ši cesar Viljem se je pritožil potom svojega advokata pri filmskem gledališču v Berlinu, zaradi filma Razputin, kjer predstavlja neki igralec cesarja Viljema II. Viljemov zastop-nik je zagrozil z eventualno tožbo, če se film ne črta s programa.

— Strahovite poplave v Črni gori. Vsed 5-dnevne močnega deževja so v Črni gori narasle reke tako močno, da so stopile čez bregove in poplavlile skoraj vso oblast Pod-gorice. Voda odnesla les. V Podgorici sami je voda odnesla 1500 m³ drv. V srezu Nikšić je voda odnesla vse mostove. Poročajo dalje, da je poplava zahtevala tudi človeške žrve. Vsi srezki poglavarji v oblasti so takoj od-hitili na lice mesta, da se prepričajo o na-stali škodi.

— Parobrod »Ziga Kopajtič« ponesrečil. »Jadranska plovdba« je brzojavno obvešče-na, da se je njen parobrod »Ziga Kopajtič« v krškem zalivu zaradi megle ponesrečil. Nastala škoda še ni cenjena.

— Iz Amerike se je vrnil, da odsedi ka-zen. V Senti so zaprli po nalogu sobotškega državnega pravdnika delavca Bovško-Plav-sič-a. Obsojen je na mesec dni zapore, ker je ukradel nekemu odvetniku v Senti 1100 dinarjev. Omenjeno vsoto je namreč odve-tniku dolgoval. Ko ga je odvetnik tirjal, mu je denar prinesel, v neopaženem trenutku pa zopet ukradel ter jo z denarjem in pobot-nico odkuril. Odvetnik ga je ovadil zaradi tatvine. Plavsič je bil nato obsojen na me-sec dni zapore. Predno pa je kazen nastopil, je dobil potni list za Ameriko ter nenadoma tudi odpotoval v »ljubljenjo deželo«. V Amsterdamu pa ga je glas vesti spreobrnil. Šel je k našemu poslaniku, skesano vrnil po-tni list za Ameriko ter se vrnil v Sento, da odsedi zasluženo kazen.

— Po 77 letih pojasnjen umor. Te dni so našli v moskovskem arhivu zaprašene doku-mente, na podlagi katerih je bil pojasnjen umor, izvršen pred 77 leti. Hladnega jesen-skega jutra leta 1850 so našli francosko kra-sotico Luizo Simon-Demance na periferiji Moskve umorjeno. Sum je padel takoj nanje-nega ljubimca, ruskega plemiča Aleksandra Sovkova-Kobilino, ki so ga vtaknili tudi v preiskovalni zapor. Čez dalje časa so bili obsojeni nedolžni služinčad. Sovkov-Kobilin je ubil svojo žrtev v hipnem afektu, medtem ko sta se pripravala radi grofice Nariškinove, ki se je pozneje poročila z Dumas-om mlaj-šim. Sovkov-Kobilin je postal pozneje uvaže-van pisatelj. Posebno priljubljene so bile njegove komedije.

— Sin ustrelil mater. V Badnu pri Dunaju je te dni prišel, po prekropani noči, dokaj vinjen, 24 letni delavec Adolf Münster do-

mov. Ker mu mati ni takoj odprla, je poteg-nil pijani sin samokres ter sprožil. Kroglja je zadela mater pod srce in jo težko ranila. Prepeljali so jo v bolnišnico. Ko se je mati zopet zavedla, je zahtevala zdravnika, da sin ni imel namena njo ustreliti, pač pa, da jo je zadel po nesreči. Na podlagi materine izjave sina niso aretirali, pač pa ga ovadili državnemu pravdniku.

— Linčana prešustnica. V Grodeku so pred dnevi linčali vaščani mlado ženo-prešustnico. Ker je tisti dan zopet grešila, so jo poiskali na stanovanju. Vlekli so jo na cesto ter jo obmetavali s kamni, nato pa še pretepli z žicami. Kočeno so mlado prešustnico nago vlekli skozi vas ter jo naposled utopili v reki.

— Gramofon povzročil smrt. Na krovu bel-gijske ladje »Manina« se je te dni odigrala nenavadna tragedija. Posadka ladje je obsto-jala po večini iz zamorcev. Eden od črncev je bil slavljence, ker je tisti dan imel petde-seto vožnjo za seboj. Proslavo so zalili s krepko pijačo. Dokaj vinjeni so se pozno ponoči vozili iz mesta na krov. Na krovu so nato veseljačili dalje. Navili so gramofon, ki je spremljal pijano pesem zamorcev. Belim mornarjem pa ni ugajalo početje črncev. 24-letni Danec se je ozlovoljen dvignil s svoje-ga ležišča, potegnil samokres in ustrelil proti divjim črncem. Kroglja je zadela po naključju slavljenca, ki je bil pri priči mrtve. Ko so črnci videli umirajočega tovariša, so navalili na Danca in ga pobili na tla. Gramofon je utihnil prav v tistem hipu, ko je sklenil mladi Danec življenje.

— 10 dni brez hrane na parniku. V Nizzi so našli te dni na nekem alžirskem pa-riku, ki se je v luki usidral, 10 popolnoma izstradanih Arabcev. Izpovedali so, da so dali nekemu mornarju 10.000 funtov za prevoz v Francijo. Mornar jim ni dal ves čas, odkar so bili na potu, niti grizljaja kruha.

— Mrtvec, ki je bil izredno lačen. ... Hein-rich Rosenberg iz Odenburga, 86-letni sta-rec, se je v svoji sobi zgrudil nenadoma na tla. Zdravnik je ugotovil smrt vsled kap-i. Ko so hoteli Rosenberg zvečer položiti v krsto, je odprl oči in prosil hrane. »Dajte mi jesti, pa veliko, ker sem zlojedvo lačen!« je vzkljnil starec. Domači so zopet poklicali zdravnika, ki je dejal, da je Rosenberg padel v težko letargijo vsled krvavljenja v mozgu. Stareček se je hitro opomogel ter izgleda prav dobro.

— Skandalozni prizori v budimpeštanskem gledališču in poučne demonstracije. V pe-tek so pri večerni predstavi v gledališču v Budimpešti metali gnila jajca in smrdljive bombe. Uporizili so igro »Visoka dama« — »A nagy asszony«. Glavna oseba v igri je cesarica in kraljica Marija Terezija. Dramo je napisal pisatelj Szomorys, ki je židov-skega pokoljenja. Budimpeštanski radikalni krogi so zahtevali, da se igra ne vzpizori. Ker se njihovim zahtevam ni zadostilo, so naščevali mladež, ki je, kot omenjeno, med predstavo demonstrirala. Izgredilo se je na-daljevali na cesti. Aretiranih je bilo 90 raz-grajev. Pridržani so bili v zaporu.

Trajno kodranje, vodna ondu-lacija ter prvovrstno barvanje las izvršuje se strokovno v dam-skem česalnem salono

GJUD ALEKS ml.

Kongresni trg štev. 6.

— Rubežen v koncertni dvorani. V Ber-linu se je zgodilo in sicer pred koncertom, ki ga je imel voditi dirigent Julijan Fuchs. Ko se je glasbenik s svojo ženo pojavil pred koncertno dvorano, sta pristopila k dvojici sodni eksekutor in policijski agent. Povabila sta zakonski par v neko sobo koncertnega poslopja, nakar sta zasegla diri-gentovi ženi ves nakit, ki ga je imela na sebi.

— Odiseja psa. V Pariz se je te dni vrnil k svojemu gospodarju po enoletni odsotnosti fokterier, ki sliši na ime »Kiki«. Blodil je in iskal svojega gospodarja dolgih 365 dni, predno ga je našel. Psiček se je vrnil na-pol mrtve. Sapice je imela uboga žival po-polnoma oguljena. Gospodar je bil do solz ginjen, ko je zagledal ljubljene »Kiki-ja«.

— »Mentor«, dijaški list, št. 1.—2. je izšel in stopa s tem v svoj 15. letnik. Vsebinska je sledeča: Sempronij Tiro: Iz dnevnika stare-ga profesorja, II. del. — Cene Lodi: V do-movini Simona Gregorčiča (s slikami). — J. Langerholz: Med mladimi literati. — Ivan Dolenc: Finžgar v srednješkolskih čitankah.

— Prof. M. Prezelj: Organizacija študija. — Dr. L. Sušnik: Trobadurska lirika. — V. Bo-hinec: Nastanek geografske karte in njena vsebina (s slikami). — Delo najmlajših: Ka-ko smo taborili na Omišlju (s sliko). — Naši pomenki. — Mali obzorji. — Knjige in re-vije. — Fotograf. — Dijaški sport. — Na ovoj: Obvestila. — Malo za šalo, malo za res. — Kakor vidimo, zelo pestra vsebina in bo gotovo vsakemu inteligentu, kakor tudi dijaku ugajala. Zato vabimo na naročbo, ki znaša 40 Din letno, za dijake pa 30 Din (ako ga naroče pod skupnim naslovom). »Mentor« bo odslej izhajal redno okrog 15. vsakega meseca. — Uprava.

— Gospodinja! Prve dni novembra izide »Gospodinski koledar« Jugoslovenske Ma-tice. Vseboval bo nove kuhinjske recepte, razne poučne članke in razprave ter prakti-čne navodila za dom. Napredaj bo pri vseh podružnicah Jugoslovenske Maticе v Sloveni-ji. Naročila sprejme tudi Jugoslovenska Ma-tica v Ljubljani, Selenburgova ulica 7-11.

— Za arheološka izkopavanja v Atenah. Kot poročajo iz Newyorka, je daroval mili-jarder Rockefeller pet milijonov dolarjev za arheološka izkopavanja v Atenah.

— Ameriška flotila v Splitu. Dne 28. t. m. prispe v splitsko luko za par dni večja sku-pina edinic ameriške vojne mornarice.

— Pred zatvorjenjem kinematografov. Te dni se je vršil v Beogradu kongres lastni-kov kinematografov iz vse države. Na kon-gresu se je ustanovila zveza lastnikov kine-matografov za vso državo. Sedež zveze bo v Zagrebu. Za predsednika je bil izvoljen Gjo-ka Cvetković iz Beograda. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva, da v mestih z več kot 40.000 prebivalcev skupne doklade ne sme-jo presegati 20% bruto-dohodkov, v mestih z 20.000 do 40.000 prebivalcev 15%, v me-stih z manj kot 20.000 prebivalcev pa 10%. Resolucija se predloži finančnemu ministru. Za slučaj, da minister to zahteva zavrne, groze lastniki kinematografov, da se vsi ki-nematografi v državi zapro.

— Strašen čin maševanja. V Parizu se je maševala neka ženska, ker se je sprla s sosedo nad njenim otrokom. Potisnila je otroku v grlo gobo. Ko se je mati nedolžnega otroka vrnila domov, se je zviljal otrok v hudih krčih. Iz nosu in ust mu je lila kri. Kljub tokošnjim zdravniški pomoči, se zdrav-nikom ni posrečilo ohraniti otroku življenje. Po dveh dneh, polnih muk in trpljenja je dete izdihnilo. Šele obdukcija je odkrila zlo-čin sosedice. Policija je nečloveško žensko aretirala ter izročila sodišču.

— Zakon o prostih conah naših pristanišč. Posebna komisija, ki jo je odredil minister trgovine in industrije, izdelava načrt zakona o prostih conah naših pristanišč. Zakonski načrt bo izdelan na podlagi referatov komi-sije, ki se je vrnila nedavno z Jadrana, kjer je pregledala luke ter proučila pogoje za vzpostavitev svobodnih con na lici mesta.

— Moralna policija v Newyorku. Policija v Newyorku je sklenila najstrožje postopati z indecentno oblečenimi gledališkimi igralkami. Policija grozi, da bo vsako igralko, ki bo nedostojno oblečena stopila na pozornico, aretirala in jo odvedla pred sodnika. »Ne-čistnicam« se ne bo niti dovolilo, da bi se preje preoblekle.

— Stekel pes ugriznil 14 oseb, v Rušah pri Mariboru je te dni ugriznil škekel pes 14 oseb. Vse so oddali v Pastourjev zavod v Celju.

Ljubljana.

— V četrtek, dne 3. novembra t. l. ob 12. uri c. t. bo imel novoimenovani docent juri-dične fakultete gospod dr. Viktor Korošec v zbornici dvorani univerze svoje nastopno predavanje: »Naloge moderne rimskopravne vede s posebnim ozirom na razvoj rimskega prava.«

— Jugoslovenska Matica priredi ob priliki sedme obletnice rapalskega dne v Narodnem domu 14 dnevno razstavo slik, ki se na-našajo na mesta, kraje in osebe iz Gorjške, Trsta in Istre. Slike posameznih umetnikov bodo tudi na prodaj. Zato prosi Jugosloven-ska Matica vse osebe, zbirke in galerije, ki posedujejo take slike naših ali tujih slikar-jev, da jih ji stavijo za to razstavo na raz-polago. Prevzem in oddajo slik izvrši Jugo-slovenska Matica na lastne stroške in jamči tudi za event. poškodbe. Prijave naj se po-sljejo Jugoslovenski Matici, Ljubljana, Selen-burgova ulica 7-11.

— Zdravstvo. Proti slabostim — napenja-nju in zavižanju — gastričnem glavobolu — medlosti in izčrpanosti vsled prenapora — po slabi pitni vodi in nevarnem sadju — se priporoča kot najbolj zanesljivo zdravilo, rastlinski liker grenki »Kavčičev Florian«. Preskrbite svojemu domu steklenico tega ne-obhodnega domačega zdravila.

— Kravate, naramnice, žepne robce, žen-ske in moške nogavice najfinejše kvalitete po solidnih cenah pri Franc Pavlinu, Gradišče 3.

Med. univ. dr. France Logar,

specijalist za zobozdravništvo in ustne bolezni ordinira vsak dan od 10. do 12. in od pol 3. do 5. ure razven ob sobotah popoldne in ob ponedeljskih popoldne v Ljubljani, Sv. Petra cesta štev. 14/I.

Celje.

c— Oblasna uprava je prevzela javno bol-nico v Celju. V petek 21. t. m. je prevzel oblasni odbor mariborske oblasti celjsko javno bolnico v svojo upravo. Navzoči so bili gg. dr. Andrej Veble, dr. Janko Dernovšek, dr. Ivan Jurečko, ing. Franjo Fišer in Josip Stengnar.

c— Uradni dan srezkega gremija trgovcev v Celju. Uradni dan za člane v gornjegrajskem srežu bo v torek 25. oktobra od 8. do 12. ure dopoldne v občinski posvetovalnici v Gornjem gradu in od 2. do 6. ure popoldne v občinski posvetovalnici v Mozirju.

c— Na zemljišču deške osnovne šole na Dolgem polju se odda vrtnarjem v najem zemljišče. Interesenti se naj zgledajo pri upra-vitelju okoliške osnovne šole v Celju.

KRATKE VESTI.

Vstaja v Mehiki se po angleških poročilih širi.

Albanska vlada je demisionirala, da bo mogel Ahmed odstraniti vse one ministre, ki niso italiji po volji.

Štirje generali severne armade, ki so bili po neuspešni ofenzivi v Sun Suan Fanga ujeti, so bili v Nankingu obglavljeni.

Albanska vlada pošlje v kratkem v Rim posebno delegacijo, da sklene z Vatikanom konkordat.

Nov francosko-italijanski obmejni incident. Francoske torpedovke so zaplenile dva veli-ka italijanska ribiška parnika, ker sta lovi-la ribe v francoskem pasu.

Občni zbor profesorskega društva.

Včeraj se je vršil v Ljubljani redni letni občni zbor slovenske sekcije društva srednješolskih profesorjev. Udeležili so se ga šef prosvele ljubljanske oblasti, g. dr. Karel Capuder, mariborski oblastni inšpektor gosp. Pečovnik in mnogo ravnateljev in profesorjev iz vseh slovenskih srednjih šol ljubljanske kakor tudi mariborske oblasti. Kot delegat Zveze drž. nameščenec je prisostvoval zboru nje tajnik, g. Bekš. Predsedoval je g. prof. Fran Jeran, ki je v svojem uvodnem govoru naglasil, da je sekcija prestala težko leto, v katerem se je morala boriti na razne strani za dobrobit šole, kakor tudi svojih članov.

V tem boju ima sekcija beležiti lepe upehe, čeprav včasih tudi ni dosegla, kar je nameravala. Glede zadrugne in kreditne zadruge v Zemunu je na splošno zahtevo dosegla po dolgem boju neobveznost članstva. Ob enem se je s tem začel likvidirati takozvani profesorski fond in bo njega likvidacija do konca l. 1927 izvršena.

Sekcija je izdelala v tekočem letu nove učne načrte za vse predmete vseh razredov in vseh tipov srednjih šol in jih predložila ministrstvu. To je bilo ogromno delo, ki je zahtevalo največ pažnje in so se mu bili strokovni odseki sekcije posvetili z vso natančnostjo.

O prilike redukcije nekaterih razredov slovenskih srednjih šol na podlagi novega finančnega zakona je sekcija nemudoma zanesla najenergičnejše korake proti. Poslal se je g. ministru Kumanudiju protest, v katerem se je naglašalo, kako velika nacionalna in kulturna izguba bi bila taka redukcija na dvojno ogroženi slovenski meji, preko katere prihajajo sinovi našega naroda v naše šole, katerih tam preko nimajo.

Z zadovoljstvom so prisotni vzeli na znanje, da je ministrska komisija za izpremenitev uradniškega zakona razpuščena in so njeni predlogi, ki so vzbudili pravega vihar uradniških vrstah, zavrženi, in da je imenovana nova komisija, v katero je sprejet tudi član glavne uprave profesorskega društva.

Po poročilu predsednika Profesorskega društva, g. Jeremije Živanovića, ki se je oprostil, da je zadržan priti na občni zbor, je predlogu te nove komisije doseženo precejšnje izboljšanje v napredovanju, v penzijski in v vračunanju službenih let.

Tudi glede stanovanjskega zakona je odbor sekcije interveniral pri g. ministru za socialno politiko in ta intervencija je imela delni uspeh.

Predsednik se je nato spomnil v preteklem letu umrlih članov, novomeškega gimnazijskega ravnatelja Amata Škerlja, mariborskega ravnatelja Matije Pirca in obeh veteranih ravnatelja Wiethalerja in profesorja Franketa. Njih spomin so počastili navzoči s tem, da so se dvignili s sedežev.

K sklepu je predsednik bodril svoje tovariše, da je le v slogi moč, da je le v tesni organizaciji spas. Naj ne bi manjkalo

ne onega slovenskega profesorja, ki ne bi bil član te izključno strokovne organizacije.

Nato je povzel besedo g. prosvetni šef dr. Capuder, ki se je zahvalil za predsednikov pozdrav in se spomnil v svojem govoru sijajne tradicije slovenske profesorske organizacije, na katero je lahko vsak član ponosen. Zeli si najožjega stika prosvetne uprave in prof. organizacije, kajti le na ta način je v skupnem delu doseči nalogo: dobrobit slovenskega šolstva in slovenskih profesorjev. Omenil je tudi, da je ob priliki ukinjenja slovenskih srednjih šol poročal ministrstvu, da na njih študira nad 800 rojenih Primorcev in da je že iz tega vzroka treba njih ukinitve preprečiti. Sodelovati je treba tudi pri odpravi upravne centralizacije, ki je nemogoča.

Po pozdravu tajnika Zveze drž. nameščenec g. Bekša, sta podala poročilo sekcijski tajnik, g. prof. Rudolf Koprivnik, in blagajnik, g. prof. Fr. Vrhovnik. Iz teh poročil povzamemo sledeče:

Sekcija šteje 16 pododborov in je od 1. novembra 1926 član pri Zvezi državnih nameščenecv za Slovenijo. Od pododborov je 11 v ljubljanski oblasti, 5 v mariborski. Članov šteje sekcija 261, to je 16 več kot lani in sicer 167 v ljubljanski oblasti (+7) in 94 v mariborski (+9). Izstopila sta dva člana.

Saldo društva znaša s 15. oktobrom 11 tisoč 297.20 dinarjev, književni fond 13.299.15 dinarjev in »Fond neimenovanega rodoljuba« 12.500 Din, ki so naloženi v obligacijskih posojilih, tako da znaša celotno premoženje društva 39.425.47 Din.

64 članov je včlanjenih pri zemunski zadruzi, za te se je zadruzi poslalo 34.955 Din.

Na veliki večini zasedanj je ves učiteljski zbor (razen enega ali dveh profes.) včlanjen v sekciji, izvemši ljubljansko humanistično gimnazijo, od katere je včlanjena polovica profesorjev.

K sklepu se je vršila zanimiva debata, v teku katere se je pokazalo, kako intenzivno delo je vršil sekcijski odbor. Na vse interpelacije in predloge raznih podružnic se je pokazalo, da tudi ne enega ni, s katerim se odbor ne bi bil baval in tozadevno ukrenil vse potrebno v korist članstva ali šole. Predsednik je prav posebno naglasil, da je društvo izključno strokovna organizacija, ki se nikoli ne meša v politiko. Posebno pažnjo bo posvetila sekcija temu, da se z zakonom zaščiti naslov profesorja, katerega danes ne kvalificirane osebe zlorabljajo.

Na mesto izstopivših odbornikov so bili novoizvoljeni v odbor gg. prof. Miakar (učiteljske, Ljubljana), Kovač (gimn. Novo mesto) in kot odborniška namesnina: Perhave (gimnazija Maribor) in dr. Pavel Sušnik (II. gimn. Ljubljana).

Občni zbor je tudi napravil sklep, da organizira naučna potovanja svojih članov. Kot prva bi prišla v pošteve potovanja v Pariz, v Prago in v Srbijo.

kove smrti. Žebot Fr.: Viničarsko vprašanje. Erjavec Fr.: Volitve v narodno skupščino. Skala-Lužičan: Tretji ženevski kongres narodnih manjšin. Erjavec Fr.: Pregled zgodovine delavskega gibanja med Slovenci. — Pregled: Politični pregled: Politične smeri med nemškimi katoliki (dr. L. Campa). Kulturni pregled: Naše ljudske knjižnice (E.). Literatura. Socialni pregled: Rešitev vprašanja posredovalnic za delo (J. S.). Gospodarski pregled: Publiciteta (D. P.). Na ovitku: Z našega knjižnega trga.

Književnost.

»TRGOVSKI TOVARIS«.

Vsebinska zadnje številke: Kazenskoppravna zaštita pridobitnega kredita (Univ. prof. dr. Metod Dolenc); Iz zgodovine ljubljanskega trgovstva (Jan Zbiral); Izvor ameriškega knjigovodstva (Fr. Zelenik); Jutro v hamburški luči (Rudolf Herzog); Društvene vesti.

»SOCIALNA MISEL«.

Oktoberška številka ima to vsebino: Članki in razprave: Dr. I. P.: Ob desetletnici Kre-

Modno pismo.

Današnje slike nudijo najraznovrstnejše vzorce za razne ljubke predmete ki jih naše cenjene dame same lahko izdelajo. So to raznovrstne blazine prikrojene iz raznih ostankov blaga. Ostanke se zrežejo na različne geometrične oblike in jih potem z velikimi šivi

sešijejo. Za šivanje se uporabi srebrna volna ali pa zlata nit.

Okusni so tudi z navadnega platna napravljene senčniki ali pa senčniki, izdelani iz pergamentnega papirja. Spodnji rob se okraši s koralami.

Velika izbira raznobarvne volne nudi priliko, da si napravi v urah brezdelja pridna

Šah.

LONDONSKI TURNIR.

9. kolo je zaključeno tako-le: Marshal-Vidmar remis, Fairhurst je dobil proti Thomasu, Bogoljubov proti Rétiu, Yates proti Buergerju, partiji Colle-Winter in Niemecović-Tartakower pa sta bili prekinjeni.

Stanje po 9. kolu. Tartakower 6 in pol, Vidmar in Marshall 6, Bogoljubov 5 in pol, Niemecović 5 (1), Réti 4 in pol, Winter 4 (1), Colle 3 (1), Buerger, Thomas in Yates 2 in pol, Fairhurst 1 in pol.

Aljehin obolel.

Ker je Aljehin nalahno obolel, je bila za soboto določena partija preložena na ponedeljek.

— Ali misliš, da ima poštene namene s Teboj?

»Da, bojim se.«

Sport.

Včerajšnje nogometne tekme so se vršile ob slabem vremenu s sledečim rezultatom: na igrišču ASK Primorje: Primorje rez. : Slavija rez. 2 : 2. — Primorje : Slavija 3 : 0 (Slavija ni nastopila) in Ilirija : Hermes 9 : 1 (5 : 0). Na igrišču Ilirije: Ilirija rez. : Hermes rez. 8 : 2 (5 : 1). Tekma Panonija : Reka je odpadla radi slabega vremena.

Rokoborba — idealni sport.

Uspehi rokoborcev se vobče malo cenijo. Zmagovalce v lahki atletiki slavijo vsi, kar je razumljivo, ker tudi laiki lahko izmeri njihove uspehe na centimetre ali sekunde. Lahko si tedaj ustvari dobro sliko in zato se za to panogo sporta bolj zanima. Drugače je pri rokoborcih. Zmaga rokoborca se ne da v svoji celoti številčno izraziti. Pri Grkih je bila rokoborba vrhunec telesnih vaj, z njo se je pri olimpijadah odločil petoboj. Pozneje, ko se je razvila poklicna rokoborba, se je umaknila boksu. Tudi to je razumljivo, kajti rokoborba zahteva od gledalca tehničnega znanja in duševnega sodelovanja pri boju. Nasprotno pa poda boks neposredno utis z vplivom na nasprotnika. Za gledalca je torej boks komednejši in ker se koncem koncev obrača na prvotne instinkte, ki spijo v človeku, je umljivo, da gledalca boks bolj zanima kot rokoborba.

Rokoborba je ona sportna panoga, ki v

prvi vrstli telo vsestransko izobrazí. To ne velja samo glede večjega mišičja, ampak tudi glede delazmožnosti mišičja. Na podlagi današnjega medicinskega znanja vemo, da stoji telo, če so notranji organi zdravi, tedaj na višku delazmožnosti, če more v vsakem trenutku izpeljati hitrostne, trajnosine in tezne gibe. To pa se doseže pri rokoborbi v taki izmeri kot pri nobenem drugem sportu. V vsakem trenutku mora rokoborec svojo lastno težo v osebi jednako težkega nasprotnika vleči, potiskati, dvigati in suvati. Toda ne samo da obvlada telesno težo, ampak tudi vsak gib je produkt intenzivnega duševnega dela. Ravno radi tega bi morali rokoborbo gojiti duševni delavci, kajti telesni in duševni napor delujeta tako vzajemno, da so najbolj navdušeni pristaši tega sporta ravno oni, ki so ga prej obsojali. Kmalu spoznajo, da ne igra glavne vloge samo moč, ampak da razmeroma slabi ljudje, ki jim je rokoborba telo harmonično razvila, z dobro, premišljeno tehniko isto dosežejo kakor duševno manjvredni, čeprav z velikansko muskulaturo obdarjeni atleti.

POTOVANJE DR. PELTZERJA OKOLI SVETA.

V interviewu z nekim finskim reporterjem je dr. Peltzer sledeče izjavil: »Za olimpijske igre v prihodnjem letu se bom, vsaj deloma, na ta način pripravil, da bom potoval okoli sveta. Nikaka turneja s tekami; samo poizkus, iti po sledovih poletja in se otegniti domačemu zimskemu mrazu. Potoval bom čez Newyork, San Francisco in Avstralijo in od tam zopet v Nemčijo. Startal ne bom nikjer, izvemši mogoče v Avstraliji, kjer se bom vdeležil par konkurenc. Nevarnosti za mojo kondicijo ni; ne počutim se nikjer boljše kot na potovanju.

Nisem si še povsem na jasnem, v katerih tekih bom startal v Amsterdamu. Izbiram še med 400 in 800 ter med 800 in 1500 m. Če se odločim za prvi dve progi, potem se vdeležim tudi teka na 400 m lese, če mi bo program prijal.

Na vprašanje, kateri sportni uspeh bi dr. Peltzer najraje izvršil, je odgovoril Nemec: Olimpijsko zmago, potem pa postanem trener na Švedskem. Ilvaležnejša naloga bi namreč z ozirom na krasen človeški material je dežele ne morem predstavljati.

K tem izjavam dr. Peltzerja pripominja B. Z. am Mittag: Uljudnost našega prvaka je našla živahen odmev pri Švedih in njegov načrt, slediti poletju okoli zemlje, odobravajo tudi mi. Vemo, da Peltzer zelo trpi vsled reumatizma, bolezní, ki mu je že njegovo zgodnjo mladost zagrenila, in da večkrat rabi tedne in mesece, predno zopet pozdravi svoje mišice in živce. Mogoče da bi bil, če bi preživel zimo doma, do julija ali avgusta 1928 ravno tako slabo razpoložen kakor letos. Saj smo doživeli, da je dr. Peltzer po celi vrsti porazov nenadoma v pozni jeseni prišel v najboljšo formo in tekel svetovni rekord. Če že mora biti, naj si dobi Nemčija olimpijskega zmagovalca čez Avstralijo v Amsterdam, mesto da brez potovanja stavi v nevarnost ta triumpf. Na drugi strani pa dvomimo, da bo Nemčija pri dr. Peltzerju napravila izjemo in mu dovolila start v Avstraliji.

Kako cení Tex Richard Jack Dempsey. V velikem stockholmskem dnevniku »Dagens Nyheter« imenuje znani sportski pisatelj D. Donason Tex Richarda največjega sovražnika sporta in navaja v dokaz lastno izjavo Tex Richarda. Slednji je namreč neke-mu časnikarju rekel: »Na Dempseyu sem zaslužil 1.400.000 dolarjev. Bil je najboljša atrakcija, kar sem jih kdaj imel. Tunney je izboren bokser, toda za mene ne bo nikdar taka zlata ptica, kakor je bil Dempsey.« Ta

izjava je v vsem svojem cinizmu najmanj popolnoma pošena in Richard ni mož idealov. Ravnotako odkritosrečno je Tunney, ki je na vprašanje, če bi se še enkrat rad seljal z Dempseyem, odgovoril: »Borim se proti komur si bodi, če dobim za to milijon dolarjev.« — Omeniti pa moramo, da beležijo ameriški listi razum Dempseyeve izjave, da je zmagal boljši borec, še drugo, ki kaže nekak sportni duh v zvezi z veliko kupčijo svetovnega boksmatcha. Neki newyorški sportsman — sportnika ga imenuje list zato, ker slavi na sportne dogodke — ni hotel sprejeti 10.000 dolarjev iz dobljene stave. Stavil je namreč, da Tunney ne bo knock-out premagan, vendar je mnenja, da je vzlic Tunneyevi zmagi stavo izgubil, češ da je bil Tunney v 7. rundi v resnici knock-out potolčen.

Rekordne številke v nemškem nogometu. Letno poročilo nemškega nogometnega saveza za l. 1926-27 nam podaja skupen pregled o razvoju nemškega nogometa. Med drugim zveemo, da je štel nemški nog. savez 1. januarja 1927 6683 društev z 873.874 člani. 11.840.275 nogometašev se je udeležilo 473 tisoč 611 prvenstvenih tekem. Za to uporabljeno čas je znašal 17.7 milijonov ur. Zanimivo je, da 340.000 nogometašev goje še druge sporte, kakor lahko atletiko, plavanje, telovadbo, veslanje, tenis, hockey, boks, rugby, kriket, kegljanje, kolesarjenje, turistikto in zimске sporte. 622 društev izdaja lasten časopis, 1155 društev ima lastno knjižnico, 134 plačnega sportnega učitelja. Za vozne troške, gradbe, najemščine, nabavo sportnega orodja itd. je bilo izdanih 14.6 milj. mark, t. j. 190 milijonov dinarjev.

Miss Ruth Elder in pilot Waldeman reče-na. Kakor smo že poročali, je začelo letalo »American Girl« v hud orkan, ki je zanesel letalo daleč proti jugu. Vrhtega se je tudi pokvarila zveza med tankom za bencin in motorjem, tako da sta bila letalca v smrtni nevarnosti. Vzlic poškodbi pa je letalo še celih 5 ur nadaljevalo svojo pot, dokler nista

zagledala letalca petrolejski parnik »Barend« recht. Posrečilo se jima je priti v njegovo bližino, nakar je možvo oba letalca po hudih naporih spravilo na parnik. Letala pa ga niso mogli rešiti, ker se je iz neznanega vzroka vnelo in v par sekundah popolnoma zgorelo.

Frankfurški glasbeni festival in Hrv. pjevačko društvo »Kolo« iz Zagreba. V dneh od 29. junija do 5. julija l. l. se je vršil glasbeni festival v Frankfurtu. Na tem festivalu so nastopale najodličnejše glasbene institucije cele Evrope. Jugoslovani smo bili na njem zastopani v prvi vrsti po zagrebškem »Kolu« in pozneje po karlovaški »Zori«. »Kolo« je nastopilo v oficijelnem delu festivala dne 3. julija in to z naravnost senzacionalnim uspehom. Ta senzacionalni uspeh Kolašev povdarjajo vsi glasbeni kritiki v svojih poročilih na razne velike liste cele Evrope. V oficijelnem delu je poleg zbora Kolašev nastopil samo še en zbor in sicer Bachov zbor iz Newcastle-a. Vendar vsi listi povdarjajo, da je bil nastop Kolašev mnogo impozantnejši, zbor odličnejši, posebno pa še njegovi basi, ki jih omenjajo kritiki z posebnim povdorkom. »Kolo« je izvajalo na tem svojem reprezentativnem nastopu dr. Sirolor oratorij sv. brata Cirila in Melod. Ravno to delo pa izvajajo dne 22. l. m. v ljubljanski unionski dvorani, na kar opozarjamo naše občinstvo. Predprodaja vsopnic v Mafični knjigarni.

Velikanski dobiček je izkazala končno run-da tekme za Davisov pokal. Kosmati dohodek je znašal 65.000 dolarjev. Po odbitku režijskih stroškov v znesku 25.000 dolarjev je preostalo torej čistega dobička 40.000 dolarjev.

To in ono.

NARASČANJE ŽENSKÉ UMRLJIVOSTI.

Na Angleškem so na podlagi statističnih podatkov dognali, da umrljivost žensk, v starosti od 18 do 27 let rapidno narašča. Ta opazovanja so napotila tudi dunajske zdravniške

da so i oni pričeli voditi statistiko o umrljivosti žensk. Rezultat opazovanj je bil sličen gori navedenemu. Zdravniki trdijo, da je vzrok naraščanja ženske umrljivosti — kajenje. Izkazalo se je, da potrošijo ženske mnogo več za tobak kot pa moški. Če ženska pokadi več kot 2-4 cigarete dnevno, upliva to kvarno na njeno zdravje; posebno mnogo jih oboli na dihalnih organih in na srcu. Pa tudi druga okoliščina je velikega pomena: moderna obleka žensk. Iz higijskih ozirov je moderno obleko v toplih poletnih dneh pozdravljati. Ko pa nastopijo mokri jesenski dnevi in mrzla zima, ta obleka ne zadošča. Mnogo manj umrljivosti bi bilo, pa tudi manjše število bolnih žensk, če bi uvidle ženske, da je treba v prvi vrsti varovati tele, potem šele zadostiti strastem in nečimernosti.

Zaklad v stari knjigi. Mlad študent, Ev-gen Lacosti, ki se peča rad s teološkimi študijami, je brskal nedavno po knjigah vati-kanske knjižnice. V neki stari, zaprašeni knjižnici, katere avtor je neki Emil Fabrier de Revisa in ki je izšla koncem 18. stoletja, je našel orumenel list. Na listu je bilo napisanih samo par stavkov, ki pa so napravili iz siromašnega študenta milijonarja. Avtor je namreč na listu sporočil, da so njegovo delo kritiki hudo napadali, tako da ga je javnost odklonila: nihče ni hotel kupiti niti enega izvoda več. Zato hoče videti, koliko časa bo preteklo, da bo kdo knjigo hotel zopet čitati ter jo bo zahteval v vati-kanski knjižnici. Kdor najde prvi ta listek, naj se obrne na avtorjevega notarja, od katerega prejme nagrado. Mladi mož je jel iskati dediče notarja, ki je umrl že pred 132 leti. Njegovi prijatelji so se mu rogali, toda Lacosti se ni dal odvrniti: po kratkem poizvedovanju pri kompetentnih oblastih je izsledil oporoko in v florentinskih goldinarjih naloženo vso-to, ki znaša danes okoli 8.000.000 lir in ki mu je bila te dni izplačana. Del tega denarja je daroval srečni študent za cerkvene namene.

LOTERIJA DRUŠTVA TRGOVSKA AKADEMIJA V LJUBLJANI

se zaključuje

nepreklicno dne 30. oktobra.

Kdor kupi šele na prigovarjanje, ima navadno največjo srečo. Hitite in kupite!

Srečka 10 dinarjev.

Dobitkov 885, od 50 do 100.000 Din.

Pet tisoč funtov sem izdal za vzgojo svoje hčerke, sedaj se mi pa poroči s človekom, ki zasluži komaj tristo funtov na leto. Kaj pravite na to? — Moja bog, saj dobite v tem slučaju vendar šestdesetstotne obresti za vaš denar.

Lija Erenburg:

66

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Jeanne ni odgovorila. Oba sta molčala. Ker je nekdo moral prvi ponuditi roko, je to storila Jeanne, ni pa rekla »Z Bogom«, marveč je prišla Andreja pod roko in stopila z njim v hotel. Vse to molče. Na stopnicah je bilo temno. Rdečelasa dama je vprašala:

— Za eno uro ali čez noč?

Andrej je sprejel od nje konec sveče v gostozelenem, okapanem medenem svečniku in ključ. Rdečelasa dama je na črni deski prevrtila številko enajst.

Soba se ni v ničemer razločevala od osemnajstih drugih sob. Bil je to brlog, v katerem je vsaka deska tal spominjala na strašno koračenje rbičajcev, prešustnikov ali pa nesrečnih, samotnih potepuhov. Nova gosta pa tega nista videla. Sobica se jima je zdela ko čudovita izbica, kjer sta končno lahko sama, kjer ni ne sitnih svetilk in ne sumljivo radovednih subjektov, in ko sta stopila vanjo, sta se ji druželjubno nasmehnila, kakor bi se ji vnaprej zahvaljevala za zavetje. Umazani brlog jima je smehljal povrnil s smehljanjem, kakor da je prišel v zadrego. Smehljal je gostoma

vrnilo malo zrealce nad umivalnikom, ki se jima je nežno nasmehnilo. Vsa soba se je v hipu predrugačila in bi zdaj lahko tekmovala z luksemburškim parkom. Samo navnežni lahko verjamejo, da se soba ne spremeni, če vanjo stopi dober človek. Saj bi se še znamenita soba v gostilnici »Krim« spremenila v otroški raj, če bi bila tam ušesa Zaharkéviča, namesto Halibjeva.

V sedemnajstih sobah so ljudje v naglici med psokami in znojem obdelovali svoja umazana, prazna dela, v eni sobi je pa bila sreča. To je vedela tudi sama soba in se je nežno svetila s svojim zrealcem, umazaniam od prisušene milnice. V tej sobi sta sedela Andrej in Jeanne na strašnem divanu, ki je bil tak, kakor da so ga pripeljali sem iz nurenberškega muzeja mučil. Jeanne se je spominjala Zaharkéviča, kakor da bi ga laskavo vlekla za njegova dolga ušesa iz svojega spomina. To ni bila samo zmaga dobrote ali pa stranica ganljivega angleškega romana, ampak tudi neslišno zmagovalje revolucije. Tudi zdaj je padel neki Perekop, pa ne vsled ognja topov, ampak vsled nežne svetlobe dveh očes, ki sta se svetili ko okenca tople hišice med snegom. Andrej je čutil, da se je Jeanne prav tesno približala njegovemu življenju. Povedal ji je o deklaci s kostanjevimi lasmi. Bilo jima je prijetno, kakor v svežem

zrak. Jeanne se je vendar dušila, odkar je odrasla.

— Andrej, v Moskvo bi rada odšla.

— Pojdes, samo pozneje, poleti. Jaz odhajam sedaj v Toulon. Komaj sem si uredil delo.

— Kaj bo pa z menoj, Andrej?

— Počakala me boš tukaj, saj nisi sama, imaš sorodnike.

Tedaj pa Jeanne ni več vzdržala. Čuvstvo ločitve jo je omalodušilo in nemir jo je prevzel. Sicer ni nič rekla in ni potožila, samo obrnila se je in je v senco skrila svoje oči. Bilo je pa tudi to dovolj, da so se v Andreju vzbudili dvomi in da je zasumil, da ji je težko. Saj čuti, da ji ni dobro! Resnico naj mu pove, čisto resnico! In Jeanne se mu je pokorila. Razkrila mu je vse svoje muke, vsa ponižanja. To pa ni bilo malodušje, ampak globoka čista vera v silo ljubezni. Zdaj se ni več bala, da bo Andreja ogorčila. Zdelo se ji je, da je še ta zatohli zrak tako prepojen z ljubeznijo, da bo zacelil vsako rano, ki bi jo ona zdaj prizadejala Andreju. Jeanne mu je povedala vse in zdelo se je, da so bile še celo rjave stene hotelskega brloga, ki so bile vajene vsega, presenečene. Ko je Andrej slisal o vsiljivosti gospoda Ney-a, je vzkliznil:

— Zmečkal bi ga kot polža!

Da, Jeanne je povedala prav vse in še na polže ni pozabila. Vodila je Andreja po vsem labirintu detektivske pisarne. Samo nekaj je pa zamolčala: ni mu povedala, da je tam človek s strašnimi rokami, ki hoče nekaj od nje, ni mu povedala, da jo je človek v kabinetu poljubil, da jo je tudi danes napadel in ji nato ukradel Andrejevo sličico. Zakaj ni tega povedala? Sama ni vedela, zakaj ne. Tega Jeanne ni storila zavestno, prej podzvestno. V njej je spregovoril instinkt in ona se je instinktivno bala imenovati ime, ki je bilo zanjo strašno, da bi še tukaj ne začutila navzočnosti strašnih, lepljivih rok. In tako ni Andrej zvedel, da živi na svetu krasotec Halibjev. Bilo mu je pa dovolj tudi tega, kar je zvedel, da se je začel ko blazen sprehajati po sobi:

— Kako to, da mi tega nisi nikdar omenila?

Zgubljal je glavo. Edino smehljal Jeanne, ki je pripovedovala take strašne reči in se pri tem otročje smehljala, ga je reševal. Jeanne se ni zmotila. Mogoče je bila rana rest ežka in strašna, vendar pa je Jeanne opazila, da se sproti zarašča. Andrej je iskal izhoda in ga je tudi že našel. Jeanne se sploh ne bo več vrnila tja, ampak se bo že jutri odpeljala. Najboljše, da takoj zapusti Pariz, ker jo tukaj lahko najde stric. Pa kam neki?

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. Telefon št. 2389.

Tehnično in higijskično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Carlinsko posredniški in špedicijski bureau

GROM

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«.

Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavila vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresno pošiljke.

Advokat

dr. Vinko Zorc

vljudno naznanja, da se nahaja njegova

advokatska pisarna

v Beogradu (Sremska ul. 14-I).

Organizacija Jugoslovanskih Nacionalistov, Gaberje pri Celju priredi v soboto 9. novembra 1927

Martinov večer

z peštrm vspešdom in plesom.

Stanovanje

obstoječe iz kuhinje in ene do dveh sob išče mirna stranka v bližini Križevniške cerkve ozir. Tržaške ceste. Cenj. ponudbe se prosi na upravo lista pod »Stanovanje«.

Koks - čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 2058

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Umivalniki

iz trdega lesa, z marmornato ploščo, ogledalom in posodo, se radi instalacije gorke in mrzle vode i godno prodajo. — Ponudbe na upravo hotela »Union« v Ljubljani.

Dve lepi,

veliki, mahalasti palmi, primerni za okrasitv grobnic, ceno na prodaj. Naslov v upravi lista.

Gospodična

vešča vseh pisarniških del išče službe. Gre tudi eden od dva meseca brezplačno. Cenjene ponudbe prosi na upravo lista pod »Marljiva«.

Sirite »Narodni Dnevnik«!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA

TRG.-IND. D. D. Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Izdajatelj: Aleksander Zelesnikar. — Urejuje: Vladimir Svetek. — Za tiskarno »Merkur« odgovoren: Andrej Sever. Vsi v Ljubljani.